

Družinski trio Volk Folk

Družinski trio Volk Folk iz Ilirske Bistrice goji **tradicionalno ljudsko petje in igranje na godala**. Z godčevstvom so se nekaj rodov nazaj ukvarjali že njihovi predniki z Velike Bukovice. Sloveli so kot dobri godci, zato so jih vabili tudi v oddaljene kraje. Godci Volk Folk so tako neposredni nadaljevalci lokalne glasbene tradicije. Nastopati so začeli spontano, saj je bila ljudska glasba vedno del družinskega vzdušja, po koncertu na festivalu Druga godba leta 2000 v Ljubljani pa so nastopili še na številnih drugih odrih (Slovenija, Italija, Francija, Španija, Poljska, Nemčija, Avstrija). Poleg poustvarjanja člani skupine posredujejo glasbene izkušnje na pevskih in godčevskih seminarjih, ki jih pripravlja Javni sklad za kulturne dejavnosti. Za svoj prispevek h kakovosti in prepoznavnosti slovenske ljudske glasbe so bili leta 2013 nagrajeni z **Maroltovo listino**.

Godčevska zasedba **gosli, opreklja in basa** je bila na Slovenskem med najbolj priljubljenimi najmanj dvesto let, tj. vsaj od Valvasorjevih časov do sredine 19. stoletja. Za oprekelj najdemo po različnih pokrajinah številna poimenovanja: pretl, šenterija, aprikl, bretl, cemele, opsase, cimprekelj ... Trubar in Pleteršnik sta zanj zapisala izraz **cimbale**, tako pa ga imenuje tudi Prešeren v svojem Povodnem možu. Oprekelj, ki so ga igrali po večini slovenskih pokrajin, je pri nas izpričan že na **srednjeveških freskah**.

Najstarejšo upodobitev najdemo v Ratečah na Gorenjskem (**14. stoletje**), prvo zanesljivo pisno pričevanje o opreklju kot ljudskem glasbilu pa je zabeležil nemški zdravnik in potopisec leta 1795, ko je potoval skozi Ziljsko dolino in tam slišal godce, ki so igrali nanj ter še na gosli in bas. Oprekelj so upodabljali tudi na panjskih končnicah ter na pročeljih kmečkih hiš. V okolici Ilirske Bistrice je zadnja godčevska skupina igrala nanj v Zagorju na Pivki na prelomu z 19. v 20. stoletje.

V drugi polovici 19. stoletja ga je zaradi svoje priročnosti, glasnosti in intonančne zanesljivosti začela nadomeščati harmonika, ki se je izjemno hitro udomačila in postala najbolj priljubljeno glasbilo do današnjih dni. Diatonična harmonika zasedbe Volk Folk je t. i. plonerca, izdelana okoli leta 1900. Tovrstne harmonike je izdelovalo več rodov tirolske družine Ploner, priseljene v Trst. Reče se ji tudi triština ali kar **primorska ljudska harmonika**. Zaznamujeta jo preprost videz brez okrasja, dve vrsti gumbov na melodijski strani, specifična zvočna barva in uglasitev, ki se razlikuje od sodobne.

Inštrumentalne godčevske prakse na Slovenskem na svoj način zrcalijo **podobo ljudskega petja**, pri katerem eden od pevcev poje naprej, drugi čez, ostali pa basirajo. Takšno **triglasje** brez spremljave glasbil je značilno za celotno osrednjo Slovenijo. Vse inštrumentalne viže so bile prvotno namenjene spremljavi plesa, npr. štajeriša, mazurke, drobljanca, cvajšrita, polke ... Plesalo se je ob redkih, posebnih priložnostih, medtem ko je petje vedno polnilo in bogatilo tudi vsakdanje življenje.

Družinski trio Volk Folk igra v obeh omenjenih godčevskih sestavih.